

Sygn. akt I Ns 736/15

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu, I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodnicząca: Sędzia SR Ewelina Iwanowicz

Protokolant: Patrycja Łuczak

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2017 roku w Zgierzu na rozprawie

sprawy z wniosku T. R.

z udziałem A. R. i M. F.

o dział spadku

postanawia:

1. umorzyć postępowanie w zakresie roszczenia o wynagrodzenie za brak możliwości korzystania z lokali oraz w zakresie ruchomości;
2. ustalić, że w skład spadku po K. S. (1), zmarłym w dniu 21 stycznia 2015 roku w E., mającym ostatnie miejsce zwykłego pobytu w E. wchodzi:
 - a) prawo własności lokalu mieszkalnego numer (...) o powierzchni 74,1 m² położonego w E. przy ul. (...), wraz z udziałem (...) (dziewięćdziesiąt trzy dziesięciotysięczne) części w prawie użytkowania wieczystego działki numer (...), dla której Sąd Rejonowy w Elblągu prowadzi księgę wieczystą numer (...) oraz w częściach wspólnych budynku, dla którego Sąd Rejonowy w Elblągu prowadzi księgę wieczystą numer (...), o wartości 251.050 (dwieście pięćdziesiąt jeden tysięcy pięćdziesiąt) złotych,
 - b) prawo własności lokalu mieszkalnego numer (...) o powierzchni 24,5 m² położonego w K. przy ul. (...), wraz z udziałem (...) (sto dwa dziesięciotysięczne) części w prawie własności działki numer (...), dla której Sąd Rejonowy w Malborku IX Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w N. prowadzi księgę wieczystą numer (...) oraz w częściach wspólnych budynku, dla którego Sąd Rejonowy w Malborku IX Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w N. prowadzi księgę wieczystą numer (...), o wartości 173.240 (sto siedemdziesiąt trzy tysiące dwieście czterdzieści) złotych,
 - c) środki pieniężne zgromadzone na rachunku rozliczeniowo-oszczędnościowym prowadzonym w (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą we W. w wysokości 18.415,63 (osiemnaście tysięcy czterysta piętnaście 63/100) złotych,
 - d) środki pieniężne zgromadzone na lokacie prowadzonej w Spółdzielczej (...) w G. wraz z wkładem w łącznej wysokości 45.071,87 (czterdzieści pięć tysięcy siedemdziesiąt jeden 87/100) złotych,
 - e) środki pieniężne zgromadzone na lokacie prowadzonej w (...) Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. w wysokości 23.625,64 (dwadzieścia trzy tysiące sześćset dwadzieścia pięć 64/100) złotych,
 - f) środki pieniężne zgromadzone na rachunku oszczędnościowym „Obiegowa książeczka oszczędnościowa” w (...) Banku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. w wysokości 54,38 (pięćdziesiąt cztery 38/100) złote,

- g) środki pieniężne przekazane przez K. O. Z. S. w wysokości 6.740 (sześć tysięcy siedemset czterdzieści) złotych;
3. dokonać działu spadku po K. S. (1), zmarłym w dniu 21 stycznia 2015 roku w E., mającym ostatnie miejsce zwykłego pobytu w E., w ten sposób, że:
- a) prawo opisane szczegółowo w punkcie 2. a) przyznać na współwłasność w M. F. w udziale (...) (sześć tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt dwa tysięcotysięcznych) części i A. R. w udziale (...) (trzy tysiące dwieście osiem tysięcotysięcznych) części,
- b) prawo opisane szczegółowo w punkcie 2. b) przyznać na wyłączną własność T. R.,
- c) środki pieniężne opisane szczegółowo w punkcie 2. c) przyznać T. R. w udziale 1/4 (jedna czwarta) część, A. R. w udziale 1/4 (jedna czwarta) część i M. F. w udziale 1/2 (jedna druga) część,
- d) środki pieniężne opisane szczegółowo w punkcie 2. d) przyznać A. R. w udziale 1/3 (jedna trzecia) część i M. F. w udziale 2/3 (dwie trzecie) części,
- e) środki pieniężne opisane szczegółowo w punkcie 2. e) przyznać T. R. w udziale 1/4 (jedna czwarta) część, A. R. w udziale 1/4 (jedna czwarta) część i M. F. w udziale 1/2 (jedna druga) część,
- f) środki pieniężne opisane szczegółowo w punkcie 2. f) przyznać na wyłączną własność T. R.,
- g) środki pieniężne opisane szczegółowo w punkcie 2. g) przyznać na wyłączną własność M. F.;
4. zasądzić od T. R. tytułem dopłaty do udziału spadkowego na rzecz:
- a) A. R. kwotę 23.478,26 (dwadzieścia trzy tysiące czterysta siedemdziesiąt osiem 26/100) złotych,
- b) M. F. kwotę 30.777,06 (trzydzieści tysięcy siedemset siedemdziesiąt siedem 06/100) złotych,
- w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;
5. oddalić wniosek o ustanowienie hipoteki na prawie opisanym szczegółowo w punkcie 2. b) i w punkcie 3. b) celem zabezpieczenia dopłat opisanych w punkcie 4 a) i b);
6. nakazać pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgierzu tytułem zwrotu kosztów sądowych poniesionych tymczasowo ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Z. od:
- a) T. R. kwotę 205,38 (dwieście pięć 38/100) złotych,
- b) A. R. kwotę 505,37 (pięćset pięć 37/100) złotych,
- c) M. F. kwotę 410,75 (czteryście dziesięć 75/100) złotych;
7. ustalić, iż w pozostałym zakresie uczestnicy postępowania ponoszą we własnym zakresie koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 736/15

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 25 lutego 2015 r. T. R. wystąpił o stwierdzenie,

iż spadek po K. S. (1) nabyli na podstawie ustawy: brat spadkodawcy Z. S. w 1/2 części oraz siostrzeńcy spadkodawcy T. R. i A. R. w udziałach po 1/4 części. Nadto wniósł o ustalenie, że w skład spadku po zmarłym wchodzi lokal mieszkalny nr (...) położony przy ul. (...) w E., dla którego Sąd Rejonowy w Elblągu prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości ok. 240.000 zł, lokal mieszkalny nr (...) położony przy ul. (...) w K., dla którego Sąd Rejonowy w Malborku prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości ok. 160.000 zł, środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym przez (...) Bank (...) S.A. w wysokości 16.931 zł, środki pieniężne zgromadzone na lokacie prowadzonej przez (...)S. w G. w wysokości 44.089 zł, środki pieniężne zgromadzone na lokacie prowadzonej przez (...) Bank S.A. w wysokości 23.481 zł, środki pieniężne należące do spadkodawcy przekazane przez opiekunkę K. O. w kwocie 6.740 zł. Wnioskodawca wystąpił o dokonanie działu spadku poprzez przyznanie Z. S. mieszkania położonego w K. i środków pieniężnych, zaś T. R. i A. R. w udziałach po 1/2 mieszkania położonego w E., ewentualnie przyznanie mieszkania w K. i pieniędzy T. R. i A. R., a mieszkania w E. Z. S., ewentualnie przyznanie mieszkań na współwłasność T. R. i A. R., zaś środków pieniężnych Z. S. ze spłatą w kwocie 130.000 zł.

(wniosek – k. 2-4v w zw. z k. 37)

Pismem z dnia 4 maja 2015 r. Z. S. poinformował, iż odrzucił spadek po K. S. (1) i posiada córkę M. F..

(pismo uczestnika – k. 57-58)

Postanowieniem z dnia 18 maja 2015 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. M. F..

(postanowienie – k. 63)

W odpowiedzi na wniosek A. R. wniósł o przyznanie lokali mieszkalnych na własność T. R. i M. F., zaś środków pieniężnych A. R. wraz ze spłatą wyrównującą wartość udziałów, ewentualnie A. R. lokalu w K. z dopłatą na rzecz pozostałych spadkobierców.

(odpowiedź na wniosek – k. 118-119)

Prawomocnym postanowieniem z dnia 29 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy w Zgierzu stwierdził nabycie spadku po K. S. (1).

(postanowienie – k. 133)

W odpowiedzi na wniosek o dział spadku M. F. co do zasady przyłączyła się do wniosku w zakresie składu, zakwestionowała wartości lokali wskazane we wniosku oraz wniosła o dokonanie działu poprzez przyznanie jej lokalu w K. i środków pieniężnych, a A. R. i T. R. lokalu w E..

(odpowiedź na wniosek – k. 142-144)

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2015 r. Sąd zwolnił od udziału w sprawie Z. S..

(postanowienie – k. 167)

Pismem z dnia 12 stycznia 2017 r. T. R. wniósł o wypłatę środków pieniężnych na rzecz spadkobierców zgodnie z przysługującymi im udziałami w spadku,

zaś kwoty 6.700 zł M. F.. Przedstawił dwie propozycje podziału nieruchomości:

I. przyznanie T. R. na wyłączną własność lokalu mieszkalnego położonego w K., zaś uczestnikom na współwłasność mieszkanie położone w E.

z obowiązkiem spłaty uczestników w terminie 9 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia; II. Przyznanie M. F. obu lokali z obowiązkiem spłaty wnioskodawcy

w terminie 9 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia. W obu przypadkach poza zainteresowaniem wnioskodawcy pozostaje kwestia rozliczenia pomiędzy uczestnikami.

(pismo wnioskodawcy – k. 283-283v)

Pismem z dnia 11 stycznia 2017 r. uczestniczka M. F. wniosła o przyznanie:

- wnioskodawcy lokalu mieszkalnego położonego w K., kwoty 4.232,75 zł ze środków zgromadzonych na rachunku w (...) Bank (...) S.A., którą wnioskodawca już pobrał, i kwoty 5.870,25 zł ze środków zgromadzonych w (...) Bank S.A., które wnioskodawca już pobrał;
- uczestniczce udziału (...) w lokalu w E., kwoty 33.066,75 zł, tj. 2/3 ze środków pieniężnych zgromadzonych na lokacie (...) im. (...), 8.465,50 zł ze środków w (...) Bank (...) S.A., które uczestniczka już pobrała, kwotę 11.740,50 zł ze środków w (...) Bank S.A., które uczestniczka już pobrała, kwotę 6.740 zł przekazaną przez opiekunkę spadkodawcy K. O.;
- uczestnikowi A. R. udziału (...) w lokalu w E., 4.232,75 zł ze środków w (...) Bank (...) S.A., które uczestnik już pobrał, kwotę 5.870,25 zł ze środków w (...) Bank S.A., które uczestnik już pobrał, 11.022,25 zł tj. 1/3 ze środków pieniężnych zgromadzonych na lokacie (...) im. (...).

Uczestniczka wniosła nadto o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestników kwot po 27.230,12 zł tytułem wyrównania udziałów. Wniosła również o zabezpieczenie tych spłat poprzez ustanowienie na lokalu w K. hipoteki przymusowej.

(pismo uczestniczki – k. 285-288 w zw. z k. 307)

Na terminie rozprawy w dniu 25 września 2017 r. pełnomocnik uczestniczki wniósł o zaliczenie kwoty 6.740 złotych zwróconej przez opiekunkę spadkodawcy po opłaceniu jego pogrzebu Z. S. w skład spadku i przyznanie jej uczestniczce M. F., córce Z. S.. Pełnomocnik wnioskodawcy wyraził zgodę na przyznanie kwoty 6.740 złotych na rzecz uczestniczki.

Pełnomocnik wnioskodawcy podtrzymał propozycję podziału jak w piśmie z 12 stycznia 2017 roku, przy czym w pierwszej kolejności podtrzymał propozycję numer II, natomiast na wypadek uwzględnienia propozycji numer I wniósł o pomniejszenie spłat na rzecz uczestników o kwotę wynagrodzenia za pozbawienie go możliwości korzystania z lokalu za okres 18 miesięcy licząc wstecz od dnia rozprawy o łączną kwotę 20.000 zł.

Pełnomocnik uczestniczki co do sposobu podziału podtrzymał stanowisko w pisma z 11 stycznia 2017 r. Wniósł o przyznanie kwoty 54,38 zł zgromadzonej w (...) S.A. na rzecz wnioskodawcy oraz o nie przyznawanie środków zgromadzonych w (...) im. F. S. w G. na rzecz wnioskodawcy, ponieważ wartość lokalu w K. przewyższa już wartość jego udziału w spadku. Oświadczył nadto, iż w przypadku podtrzymywania przez wnioskodawcę wniosku o rozliczenie wynagrodzenia za uniemożliwienie korzystania z lokalu, uczestniczka wnosi o zaliczenie w skład spadku ruchomości wymienionych w spisie z dnia 16 marca 2017 r. sporządzonym przez Z. S..

Pełnomocnik uczestnika przyłączył się do stanowiska pełnomocnika uczestniczki co do sposobu podziału nieruchomości. Wniósł o nie przyznawanie kwoty zgromadzonej w (...) im. (...) w G. na rzecz wnioskodawcy oraz o ustalenie terminu spłaty na 6 miesięcy, a nie 9 miesięcy, ponieważ wnioskodawca wielokrotnie deklarował, że ma środki na spłatę. Poparł wniosek pełnomocnika uczestniczki o dokonanie zabezpieczenia spłaty poprzez wpis hipoteki.

Pełnomocnik uczestniczki oświadczył, iż opłaty licznikowe, tj. za energię elektryczną za oba mieszkania, ponosi Z. S.. Czynnosc, w tym ogrzewanie, płacą wszyscy spadkobiercy stosownie do swoich udziałów na bieżąco. Obecnie nikt z tych mieszkań nie korzysta.

Ostatecznie pełnomocnik wnioskodawcy cofnął wniosek o przyznanie wynagrodzenia za brak możliwości korzystania z lokali. Poparł wniosek o spłatę w terminie 9 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia oraz wniósł o przyznanie 1/4 kwoty zgromadzonej w (...) im. (...) w G. na rzecz wnioskodawcy celem pokrycia kosztów utrzymania lokalu.

Pełnomocnik uczestniczki cofnął wniosek o rozliczenie ruchomości wymienionych w piśmie z 16 marca 2016 r. Zaoponował co do przyznania środków ze (...) im. (...) w G. na rzecz wnioskodawcy oraz co do terminu spłaty wynoszącego 9 miesięcy. Wniósł o wyznaczenie w tym celu terminu 6 miesięcy.

Pełnomocnik uczestnika przyłączył się do stanowiska pełnomocnika uczestniczki. Podniósł, iż wnioskodawca miał 2 lata od daty wszczęcia postępowania na zgromadzenie środków na spłatę i termin 6 miesięcy jest odpowiedni.

Ponadto, pełnomocnik wnioskodawcy zaoponował co do udzielenia zabezpieczenia spłaty w formie hipoteki, ponieważ taki zapis utrudnia sprzedaż nieruchomości. Na wypadek uwzględnienia propozycji numer I podziału wniósł o zabezpieczenie spłaty na rzecz wnioskodawcy poprzez wpis hipoteki.

(protokół rozprawy – k. 335-336)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Prawomocnym postanowieniem z dnia 29 lipca 2015 r. wydanym w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w Zgierzu stwierdził, iż spadek po K. S. (1) zmarłym dnia 21 stycznia 2015 r. na podstawie ustawy nabyli siostrzeńcy: T. R. i A. R. po 1/4 części spadku oraz bratanica M. F. w 1/2 części spadku, w tym A. R. z dobrodziejstwem inwentarza.

(postanowienie – k. 133)

W dacie otwarcia spadku K. S. (2) był właścicielem lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...) o pow. 24,5 m² wraz z udziałem (...) części w działce gruntu nr (...), dla której Sąd Rejonowy w M. prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz z udziałem (...) w częściach wspólnych budynku, dla którego Sąd Rejonowy w Malborku prowadzi księgę wieczystą nr (...).

(bezsporne, nadto odpis KW – k. 22-22v, poświadczona za zgodność z oryginałem kopia aktu poświadczenia dziedziczenia – k. 26-26v, wypis z aktu poświadczenia dziedziczenia – k. 306-306v)

Wartość powyższej nieruchomości według stanu na datę otwarcia spadku i cen aktualnych wynosi 173.240 zł.

(pisemna opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości – k. 245-263)

Spadkodawca był również właścicielem lokalu mieszkalnego położonego w E. przy ul. (...) nr 17 wraz z udziałem wynoszącym (...) części w prawie użytkownika wieczystego działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Elblągu prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem (...) w częściach wspólnych budynku, dla którego Sąd Rejonowy w Elblągu prowadzi księgę wieczystą nr (...).

(bezsporne, nadto odpis KW – k. 21-21v, poświadczona za zgodność z oryginałem kopia aktu poświadczenia dziedziczenia – k. 26-26v, wypis z aktu poświadczenia dziedziczenia – k. 306)

-306v)

Wartość powyższej nieruchomości według stanu na datę otwarcia spadku i cen aktualnych wynosi 251.050 zł.

(pisemna opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości – k. 245-263)

W dacie śmierci spadkodawca miał zgromadzone 18.415,63 zł na rachunku rozliczeniowo-oszczędnościowym w (...) Bank (...) S.A. we W., 54,38 zł na rachunku oszczędnościowym „Obiegowa książeczka oszczędnościowa” w (...) Banku (...) S.A. w W., 23.625,64 zł na lokacie prowadzonej przez (...) Bank S.A. w W. oraz 45.071,87 zł na lokacie w (...)im. F. S. w G. i jako wkład.

(bezsporne, nadto pisma z banków – k. 311, k. 314-325, k. 327-328, pismo ze (...) z załącznikami – k. 337-345)

Wnioskodawca i uczestnicy w trakcie niniejszego postępowania wypłacili środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Bank (...) S.A. (...) Bank S.A. zgodnie z przysługującymi im udziałami w spadku.

(bezsporne)

W dniu 5 lutego 2015 r. opiekunka spadkodawcy K. O. przelała na rachunek bankowy Z. S. kwotę 6.740 zł tytułem „rozliczenia rachunków z pogrzebu K. S. (1)”, która pozostała po opłaceniu wydatków na pochówek spadkodawcy z kwoty 10.000 zł, którą opiekunka wypłaciła na ten cel z jego konta bankowego.

(bezsporne, nadto poświadczona za zgodność z oryginałem kopia potwierdzenia przelewu – k. 29)

Opłaty za energię elektryczną za oba mieszkania według wskazań liczników ponosi Z. S.. Czynnosc za oba lokale, w tym należność za CO, płacą wszyscy spadkobiercy stosownie do swoich udziałów na bieżąco. Obecnie nikt z tych mieszkań nie korzysta.

(bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych dowodów. Stan faktyczny sprawy był zasadniczo bezsporny. Wartość nieruchomości została ustalona w oparciu o opinię biegłego, która nie była kwestionowana przez strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Z mocy art. 688 k.p.c. do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o zniesieniu współwłasności (art. 617 i n. k.p.c. oraz art. 210 i n. k.c.). Obowiązkiem sądu w postępowaniu o dział spadku jest ustalenie jego składu i wartości – art. 684 k.p.c.

Zgodnie z art. 211 k.c., każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej. Rzecz, która nie daje się podzielić, jak stanowi art. 212 § 2 k.c., może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

W świetle art. 211 k.c. i art. 212 k.c. podział fizyczny rzeczy jest podstawowym sposobem zniesienia współwłasności. W pierwszej kolejności należy jednak wziąć pod uwagę treść zgodnego wniosku zainteresowanych co do proponowanego przez nich sposobu dokonania tego podziału, jeżeli projekt nie sprzeciwia się prawu ani zasadom współżycia

społecznego, ani też nie narusza w sposób rażący interesu osób uprawnionych (art. 622 § 1 i 2 k.p.c.). Dopiero w razie braku zgodnego wniosku uczestników, Sąd dokonuje podziału na części odpowiadające wartością udziałom współwłaścicieli, jeżeli zachodzą warunki do dokonania podziału w naturze, z uwzględnieniem wszelkich okoliczności zgodnie z interesem społeczno-gospodarczym, a różnice wartości wyrównuje się przez dopłaty pieniężne (art. 623 k.p.c.).

Wynikająca z art. 623 k.p.c. zasada dokonania podziału w naturze na części odpowiadające wartością udziałom współwłaścicieli nie ma charakteru bezwzględnego, skoro sąd ma brać pod rozwagę wszelkie okoliczności i interes społeczno-gospodarczy. Oznacza to możliwość odstąpienia od wymienionej zasady, jeżeli sąd dojdzie do przekonania, że określony nią sposób podziału nie byłby racjonalny (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 330/10, Lex nr 885041; z dnia 23 listopada 2000 r., III CKN 412/00, Lex nr 548756; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 88/89, Lex nr 452844).

Jak wskazuje się przy tym w orzecznictwie, w sytuacji, gdy zniesienie współwłasności następuje z mocy orzeczenia sądu, powinien on brać pod uwagę przede wszystkim podział fizyczny rzeczy, chyba że nie są nim zainteresowani sami współwłaściciele (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2012 r., II CSK 582/11, OSNC 2013/3/36; z dnia 5 lutego 2010 r., III CSK 195/09, Lex nr 585823; z dnia 2 lutego 2001 r., IV CKN 251/00, Lex nr 52532).

Wartość majątku wspólnego ustala się według stanu na dzień otwarcia spadku i według cen obowiązujących w chwili zamknięcia rozprawy (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 września 1974 r., III CZP 58/74, OSNC 1975/6/90, Lex nr 1801, por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 marca 2010 r., IV CSK 429/09, Lex nr 678022).

Wobec cofnięcia żądań co do wynagrodzenia za brak możliwości korzystania przez wnioskodawcę z lokali oraz w zakresie ruchomości oraz wobec braku sprzeciwu pozostałych uczestników Sąd umorzył postępowanie w tym zakresie na podstawie art. 512 § 1 k.p.c. i art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W niniejszej sprawie strony zgodnie zgłosiły do podziału nieruchomości lokalową położoną w K. przy ul. (...) wraz z udziałem (...)

w działce gruntu nr (...), oraz w częściach wspólnych budynku, dla którego Sąd Rejonowy w Malborku prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 173.240 zł, nieruchomości lokalową położoną w E. przy ul. (...) nr 17 wraz z udziałem (...) części w prawie użytkowania wieczystego działki nr (...) oraz w częściach wspólnych budynku, dla którego Sąd Rejonowy w Elblągu prowadzi księgę wieczystą

nr (...) o wartości 251.050 zł, środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym w (...) Bank (...) S.A. w kwocie 18.415,63 zł, środki zgromadzone w (...) Banku (...) S.A. w wysokości 54,38 zł, środki zgromadzone na lokacie prowadzonej przez (...) Bank S.A. w wysokości 23.625,64 zł oraz na lokacie w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S.

w G. w wysokości 45.071,87 zł. Ponadto do podziału zgłoszono kwotę 6.740 zł przekazaną Z. S. tytułem „rozliczenia rachunków z pogrzebu K. S. (1)”.

Postanowieniem z dnia 29 lipca 2015 r. wydanym w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy stwierdził, iż spadek po K. S. (1) zmarłym dnia 21 stycznia 2015 r.

na podstawie ustawy nabyli siostrzeńcy: T. R. i A. R. po ¼ części spadku oraz bratanica M. F. w ½ części spadku.

Wartość całego majątku spadkowego wynosi 518.197,52 zł, a zatem wartość udziałów poszczególnych spadkobierców to:

- wartość udziału M. F. – 259.098,76 zł,

- wartość udziału A. R. – 129.549,38 zł,
- wartość udziału T. R. – 129.549,38 zł.

Uczestnicy zgodnie wnieśli o dokonanie podziału w ten sposób, aby nieruchomości położoną w K. przyznać na własność wnioskodawcy, a nieruchomości położoną w E. na współwłasność uczestników. Nie było także sporu co do sposobu podziału środków finansowych poza tymi, które zostały zgromadzone w (...) im. (...) w G..

Wobec tego Sąd przyznał wnioskodawcy T. R. lokal mieszkalny położony w K. oraz środki pieniężne wypłacone przez wnioskodawcę z rachunków bankowych w (...) Bank (...) S.A. (...) Bank S.A. według przysługujących mu udziałów w spadku oraz kwotę 54,38 zł zgromadzoną w (...) Banku (...) S.A. Sąd uznał zaś za nieracjonalne przyznanie wnioskodawcy także części środków zgromadzonych w (...) im. (...), ponieważ wartość samego mieszkania przewyższa wartość udziału spadkowego wnioskodawcy, a już dodatkowo wypłacił na swoją rzecz ponad 10.000 zł z rachunków bankowych. Przyznanie mu dodatkowo 1/4 środków z lokaty, tj. ponad 11.000 zł zwiększałoby tylko wysokość dopłat należnych od niego na rzecz uczestników. Wnioskodawca podnosił, iż potrzebuje tych środków na utrzymanie przyznanego mu lokalu mieszkalnego. W ocenie Sądu, może i powinien był przeznaczyć na ten cel wypłacone już środki z rachunków bankowych. Wnioskodawca argumentował także, iż potrzebuje dłuższego okresu na uregulowanie dopłat (9 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia). W ocenie Sądu, nie ma takiej potrzeby przy niższych dopłatach.

Na rzecz uczestnika A. R. Sąd przyznał wnioskowany przez niego udział wynoszący (...) we współwłasności lokalu mieszkalnego położonego w E. i środki zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Bank (...) S.A. (...) Bank S.A. według udziałów w spadku, a ponadto środki zgromadzone w (...) im. (...) w udziale 1/3.

Uczestniczce Sąd przyznał wnioskowany przez nią udział wynoszący (...) w lokalu położonym w E., środki zgromadzone na rachunkach bankowych w (...) Bank (...) S.A. (...) Bank S.A. według udziałów w spadku i środki zgromadzone w (...) im. (...) w udziale 2/3 oraz kwotę 6.740 zł przekazaną przez K. O..

Wobec tego wartość składników majątkowych przyznanych:

- wnioskodawcy wynosi 183.804,70 zł (173.240 zł + 4.603,91 zł + 5.906,41 zł + 54,38 zł),
- uczestnikowi wynosi 106.071,12 zł (80.536,84 zł + 4.603,91 zł + 5.906,41 zł + 15.023,96 zł),
- uczestniczce wynosi 228.321,70 zł (170.513,16 zł + 9.207,81 zł + 11.812,82 zł + 6.740 zł + 30.047,91 zł).

Zatem wartość składników przyznanych wnioskodawcy przekracza wartość jego udziału spadkowego o 54.255,32 zł (183.804,70 – 129.549,38 zł). Natomiast wartość składników przyznanych uczestniczce jest mniejsza od wartości jej udziału spadkowego o 30.777,06 zł (259.098,76 zł – 228.321,70 zł), a wartość składników przyznanych uczestnikowi jest mniejsza od wartości jego udziału spadkowego o 23.478,26 zł (129.549,38 – 106.071,12 zł).

Wobec powyższego Sąd zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki 30.777,06 zł oraz na rzecz uczestnika 23.478,26 zł tytułem wyrównania wartości udziałów w spadku.

Sąd nie znalazł podstaw do zabezpieczenia przedmiotowych dopłat poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości przyznanej wnioskodawcy. Uczestnicy nie wykazali, aby istniały podstawy do przyjęcia, iż brak zabezpieczenia uniemożliwi wykonanie orzeczenia, szczególnie, że zasądzone kwoty nie są wysokie w stosunku do wartości całego spadku. Poza tym ustanowienie hipoteki mogłoby utrudnić ewentualne zbycie nieruchomości, jeśli w taki sposób wnioskodawca chciałby uzyskać środki na spłatę uczestników. Sąd odroczył natomiast płatność zasądzonych kwot o 6 miesięcy

od uprawomocnienia się orzeczenia zgodnie ze stanowiskiem uczestników. Zdaniem Sądu, jest to okres wystarczający do zgromadzenia środków na dopłaty, o ile wnioskodawca nie ma oszczędności na ten cel, czy to przez zaciągnięcie kredytu/pożyczki w instytucjach kredytowych lub u rodziny, czy wynajem przyznanego wnioskodawcy lokalu położonego

w atrakcyjnej turystycznie miejscowości, czy jego sprzedaż.

Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Zgierzu wydatkował tymczasowo z swoich funduszy 1.096,50 zł tytułem wynagrodzenia biegłego (k. 270) i 25 zł za przesłanie informacji przez bank (k. 333a). Stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2015 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. 2016/623 z zm.) w zw. z art. 520 § 1 k.p.c. Sąd rozliczył te koszty w stosunku do udziałów spadkowych wnioskodawcy i uczestników. Przy czym Sąd wziął również pod uwagę, iż T. R. i M. F. uiścili zaliczki na biegłego po 300 zł, natomiast A. R. tego nie uczynił pomimo zobowiązania przez Sąd. Wobec tego powyższe koszty sądowe wynoszące łącznie 1.121,50 zł do kwoty 300 zł obciążały A. R., a pozostała należność została podzielona na wszystkich spadkobierców stosownie do ich udziałów.

W pozostałym zakresie uczestnicy postępowania ponoszą we własnym zakresie koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.